

loysari á Hospitalinum. Tey giftust í 1940.

Giftust og góvust

Tá í tíðini fóru sjúkrasystir niður at "supplera", tá tær vóru lidnar við læruna í Føroyum. Hanna Magnussen fór eisini niður at supplera innan barsilsrøkt á psykiatriskari deild.

Eftir hetta var hon háltv ár á Blegdams Hospital, áðrenn hon fór aftur til Føroya.

Eins og vanligt var í tíðini, so gavst Hanna Magnussen at arbeiða, tá hon giftust.

- Tað var ógjørligt at hava arbeiði sum sjúkrasystir, og samstundis hava hús og heim. Tað var heldur ikki vanligt at giftur konur arbeiddu út, og tað riggaði als ikki at arbeiða sum sjúkrasystir, av tí at arbeiðstíðin ongantíð var minni enn 12 tímar.

- Tá var sagt, at arbeiðið sum sjúkrasystir bert var hóskeiligt til gamlar gentur, sigur Hanna Magnussen.

Hilda Frýdal, 68 ár, var sjúkrasystir á psykiatriskari deild:

Hilda Frýdal var 24 ára gomul, tá hon fór í læru á Ríkishospitalinum í Keypmannahavn. Hon veit ikki rættliga, hví hon júst setti sær fyrri at fara júst á Ríkishospitalið, men hon minnist, at hon setti sær fyrri, at slapp hon ikki inn har, so kundi tað gera tað sama.

- Eg starvaðist á Fiskasøluni í nøkur ár, áðrenn eg fór at læra til sjúkrasystir. Eg var fyrsta kvinna, sum fekk arbeiði á Fiskasøluni, og mær dámdi arbeiðið væl.

- 1. januar 1955 fór eg

undir útbúgvingina, og hetta árið var samstundis fyrstu ferð í danska kongarikinum, at mannligar sjúkrasystir fingi atgongd til hesa læru, sigur Hilda Frýdal.

Til Scotlands at arbeiða

Í 1955 fór Hilda Frýdal til Scotlands at arbeiða á sjúkrarúsi í Edinburgh. Hetta var hjarta- og lungaskurð-deild.

Hví Hilda Frýdal júst valdi at fara til Scotlands at arbeiða, sigur hon:

- Tað var vanligt áður, at sjúkrasystir fóru í onnur lond at arbeiða. Vit vóru nakrar sjúkrasystir á Ríkishospitalinum, sum settu okkum fyrri at fara út at arbeiða. Orsøkin til, at tað júst bleiv til Scotlands vit fóru, kom av, at ein okkara hevði verið í London. Hon tímdi ikki at fara í sama stað.

- Sjúkrarúsið í Edinburgh var avloðað á mangan hátt, tó at serlæknaviðgerðin var væl framkomin.

- Umstøðurnar líktust teimum, sum eg havi hoyrt onnur sagt frá Hospitalinum í gomlu døgum, sigur Hilda Frýdal.

- Eitt nú var tveyskiftisvakt, t.v.s. at vit arbeiddu 12 tímar um dagin, tó við tveimum frítimum á middegi. Ikki bert arbeiðsgongdin var løgin, men eisini, at sjúkrasystir ikki høvdu atgongd til sjúkradagbókina hjá sjúklingunum.

- Tá eg spurdi um hetta, fekk eg at vita, at tað bert vóru læknar, sum høvdu atgongd til sjúkradagbókurnar.

- Meðan Hilda Frýdal var í Scotlandi, fekk hon bræv

frá Paulu Olsen, sum tá var fyrstøðukvinna á Hospitalinum.

- Hon skrivaði, at eitt sjúkrasystirarv varð lýst leyst at søkja, og um eg hevði hug at koma heim, so skuldi eg fáa starvið, sigur Hilda Frýdal.

1. desember 1955, fór Hilda Frýdal til arbeiðis á Hospitalinum, og har var hon til 1957, tá hon giftist við Virgar Frýdal. Tey eiga tvey børn.

- Eg arbeiðdi tó av og á í nøkur ár eftir giftamálið, men gavst at kalla heilt, meðan børnini vóru smá.

- Tá psykiatriska deild varð stovnað í 1969, varð eg biðin um at søkja starv har.

Viðgerðin nógv batnað

Hóast psykiatri ikki var mítt fak - mær dámdi tað einki tá eg suppleraði, so havi eg verið fegin um at arbeiða á psykiatriskari deild.

Umstøðurnar eru nógv broyttar, frá árunum eg suppleraði og til í dag. Eitt nú eru viðgerðarhættir nógv fjølbroyttari og góður heilivágur fæst, so tað er hugaligari at arbeiða sum sjúkrasystir í dag, í mun til, tá eg suppleraði, sigur Hilda Frýdal.

- Eg fór frá vegna aldurs í 1. september í fjør, men av og á havi eg verið avloysari, tá deildin hevur havt brúk fyrri mær, sigur Hilda Frýdal.

Andrea Samuelsen, 77 ár, vanliga nevnd Diddan, var sjúkrasystir á skurð-deildini:

- Eg fór til Danmarkar við jólaskipinum í 1945, tí eg skuldi byrja í læru á Bispebjerg 15. januar. Soleiðis

vóru ferðamøguleikarnir tá, sigur Diddan Samuelsen.

Um orsøkina til, at hon fór til Danmarkar at læra til sjúkrasystir, sigur Diddan Samuelsen:

- Eg var 28 ára gomul, og longdist at sleppa burtur. Pápi mín, Andreas í Horni, hevði bakari. Tá í tíðini høvdu vit ikki ráð at hava fremmenda arbeiðsmegi, og tí varð eg tilkomin, áðrenn eg fór at útbúgva meg.

- Eg kom heimaftur í 1950, og fekk beinanvegin leysar vaktir á Hospitalinum. Tá vóru ikki so nógv stórvit til sjúkrasystir, men nøkur ár seinni varð eg sett sum sjúkrasystir á skurð-deildini, har eg eisini hevði arbeiði frammanundan.

Í 1960 varð farið undir útbúgvingina av Landssjúkrarúsinum, og tá fekk eg farloyvi í eitt ár. Tað var neyðugt at fara burtur og vita, hvussu tey arbeiddu aðrastaðni, nú hospitalið skuldi útyggjast, helt eg.

Diddan Samuelsen fór til Noregs, har hon var háltv ár á lungaskurð-deild í Oslo. Síðani gekk leiðin til Danmarkar, á skurð-deild á Gentofte sjúkrarúsi, har hon starvaðist hin partin av farloyvistíðini, áðrenn hon kom heimaftur, og tók arbeiðið upp aftur á skurð-deildini á Landssjúkrarúsinum.

Umráðandi at fara burtur eina tíð

Diddan Samuelsen heldur, at tað er so umráðandi í yrkinum hjá sjúkrasystir, at tær fylgja við tíðini - og eisini, at tær fara burtur at arbeiða.

- Eg haldi, at tú lærir alla staðni. Bispebjerg Hospital varð mett at verða besta út-

Reglur og skyldur fyrri sjúkrasystirarnæmingar

Hesar reglur eru úr bók, sum DSR gav út í 1930

Eleverne har en Fridag hver 9. Dag og en aarlig Ferie paa 1 Uge første Aar, hvis de har begyndt Uddannelsen inden Maj, og 2 Uger aarlig de to følgende Aar.

Gangpigerne og Hospitalets øvrige Piger har 1 hel Fridag hver 4. Uge og ½ Fridag de mellemliggende 3 Uger samt en Uges Ferie, hvis de har gjort Tjeneste i 6 Maanedes.

Eleverne faar hvide Kjoler og Forklæder de 3 Aar Uddannelsen varer.

Pigeme faar blaa Bomuldskjoler - 2 at skifte med. Personalet maa ikke paa Grund af Sygdom forlade Arbejdet og blive borte mere end een Dag uden at søge Læge.

Lysene paa Værelserne skal være slukkede Kl. 23. Elever og Piger maa ikke være ude efter Kl. 22 uden Oversygeplejerskens og Økonomaens Tilladelse.

Alle udvendige Døre lukkes kl. 22.

Ingen uden Nattevagten maa opholde sig i Thekøkkenet eller paa Afdelingerne efter endt Arbejdstid.

Overalt paa Hospitalet maa Personalet færdes stille og ikke forstyrre med højrestet Tale eller Sang.

Personalet skal i Arbejdstiden være villige til at udføre, hvad Arbejde der bliver paalagt dem af deres nærmeste Foresatte.

Alt som bliver slaaet i Stykker, maa ufortøvet meldes til Oversygeplejersken - i Køkkenet til Økonomaen.

Kun Køkkenpersonalet maa spise i Køkkenet. Det øvrige Personalet maa ikke opholde sig i Køkkenet, kun - efter nærmere fastsat Tid - hente, hvad der skal bruges paa Afdelingerne.

Intet Indkøb til Hospitalet maa foretages uden Rekvisisition, underskrevet af Overlægen, Madvarer i Køkkenet undtaget.

búgvingarstað í Danmark, men eg lærði eisini nógv, tá eg kom heimaftur á Landssjúkrarúsið at arbeiða.

- Síðani er sjúkrasystirarútbúgvingin ment herheima, og næmingar nýtast ikki longur at fara burtur.

- Tað haldi eg er spell. Serliga síðani sjúkrasystir fóru at arbeiða, eftir at tær vóru giftar - ja, mangan eiga tær børn, áðrenn tær fara í læru.

- Vit sóu eisini, at tær sjúkrasystir, sum fóru burtur í arbeiðsrindum, búnaðust nógv av at arbeiða á øðrum sjúkrarúsum og undir øðrum umstøðum.

- Eisini tí tær tá fingi móguleikan til bert at hugsa um arbeiði, og ikki høvdu familju og børn at taka sær av, hesa tíðina, sigur Diddan Samuelsen.

Diddan Samuelsen valdi ikki at giftast. Hon legði sær lívið soleiðis til rættis, at hon kundi ferðast so nógv sum tilbar. Tað var hennara áhugamáli.

- Eg bygd mær hús, men valdi ikki at hava bil, tí so slapp eg ikki at ferðast, sigur Diddan Samuelsen.

Ikki meira at geva

- Arbeiðið sum sjúkrasystir er ógvuliga strævið arbeiði, og tá eg var 65 ára gomul í 1982, valdi eg at fara frá.

- Eg helt ikki, at eg hevði meir at geva av, sigur Diddan Samuelsen.

- Tað er so umráðandi hjá sjúkrasystir at fylgja við í arbeiðinum. Næmingarnir í dag eru so væl skúlaðir. Tað kravdi nógv av teimum eldru, sum vóru sjúkrasystirar tá.

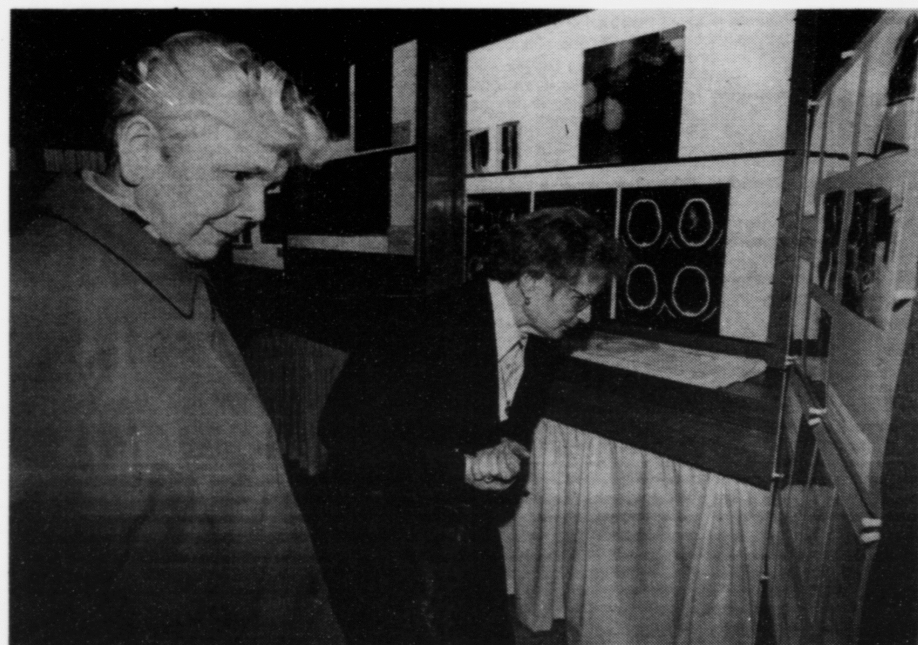
- Jú, eg havi havt eitt gott lív, og eg var nøgd við arbeiðsplássið, men tað var eisini ein lætti at sleppa frá.

- Vit hugsaðu ofta, eftir langan og strævan arbeiðsdag, at vit ikki náddu alt tað, sum vit høvdu sett okkum fyri.

- Í dag er staðan heilt øðrvísi, tí nú hava sjúkrasystir enn meira um at vera, enn vit høvdu. Eg havi mangan samkenslu við teimum. Tað er ein tung byrð, sum hvílir á sjúkrasystirunum í dag, sigur Diddan Samuelsen.

Dagmar Winther, 82 ár, var sjúkrasystir á psykiatriskari deild: - Eg fór at læra til sjúkrasystir á Hospitalinum 1. apríl 1936.

- Tá var forskúlin ikki komin, men vit skuldu hinvegin hava verið eitt ár í húsplássi ella á háskúla, um vit ætlaðu at útbúgva okkum til sjúkrasystir. Eg var á Høng Háskúla, áðrenn eg fór í læru.

Nógv forvitnisligt var at síggja á framsýningini í sambandi við at 70 ára dagin hjá Landssjúkrarúsinum. Hóast tær hava lagt frá sær sum sjúkrasystir, so er áhugin fyrri hesum arbeiði enn til staðar. Vinstrumegin Hilda Frýdal og Sigga Debes